

Nature's Warning

7

7.1 **nature's warning** (phr) = ostrzeżenia matki natury

Lead-in (str. 84)

7.2 **acid rain** /æsid reɪn/ (n) = kwaśny deszcz

7.3 **industrial waste** /ɪndʌstriəl weɪst/ (n) = odpady przemysłowe

7.4 **deforestation** /dɪfɔːrɪsteɪʃən/ (n) = wycina-
nie lasów

7.5 **overfishing** /oʊvəˈfɪʃɪŋ/ (n) = rabunkowe
rybołówstwo

7.6 **famine** /fæmɪn/ (n) = hunger/głód,
klęska głodu

Der.: famished (adj) = umierający z głodu
[be famished = umierać z głodu]

7.7 **flood** /flʌd/ (n) = powódź

Der.: flooded (adj) = zalany

flooding = powódź, wylew rzek

Opp.: drought = susza

7.8 **volcanic eruption** (phr) = wybuch wulkanu

7.9 **rising water levels** (phr) = podnoszący się
poziom wód

*The Earth's temperature has increased and
many countries experience heavy floods,
as a result of rising water levels.*

7.10 **hole in ozone layer** (phr) = dziura ozonowa

7.11 **typhoon** /taɪfuːn/ (n) = tajfun

7.12 **earthquake** /ɜːˈθkweɪk/ (n) = trzęsienie ziemi

7.13 **rubbish** /rʌbɪʃ/ (n) = garbage/śmieci

7.14 **oil spill** /ɔɪl spɪl/ (n) = wyciek ropy

7.15 **air pollution** /eəˈpɒljʊːʃən/ (n) = zanie-
czyszczenie powietrza

7.16 **water pollution** /wɔːtəˈpɒljʊːʃən/ (n) = za-
nieczyszczenie wody

*Many fish are dying as a result of water
pollution.*

7.17 **land pollution** /lænd pɒljʊːʃən/ (n) = zanie-
czyszczenie ziemi, gleby

7.18 **ultraviolet radiation** (phr) = promieniowa-
nie ultrafioletowe

*Sunbathing is dangerous, as ultraviolet
radiation can cause skin cancer.*

7.19 **fish stocks** /fɪʃ stɒks/ (n) = zasoby rybne

7.20 **contaminate** /kəntæmɪneɪt/ (v) = pollute/skazić

Der.: contamination (n) = skażenie

contaminated (adj) = skażony

7.21 **pollute** /pəluːt/ (v) = zanieczyścić

Der.: pollution (n) = zanieczyszczenie

polluted (adj) = zanieczyszczony

7.22 **reduce** /rɪdjuːs/ (v) = lessen/zmniejszyć

Der.: reduction (n) = zmniejszenie

Opp.: increase = zwiększyć

7.23 **wipe out** /waɪp aʊt/ (phr v) = destroy/
wyrzebić

*Deforestation has wiped out many species
of plants and animals.*

7.24 **destroy** /dɪstrɔɪ/ (v) = zniszczyć

Der.: destructive (adj) = niszczący

destruction (n) = zniszczenie

7.25 **frequent flooding** (phr) = częste powodzie

7.26 **smoke** /sməʊk/ (n) = dym

Der.: smoky (adj) = zadymiony

7.27 **gas** /gæs/ (n) = gaz

*Carbon monoxide is a harmful gas which
causes air pollution.*

Listening and Reading (str. 85)

Useful Phrases/Sentences

7.28 **Have you seen today's paper?** = Czy
widziałeś dzisiejszą gazetę?

7.29 **Is he in some sort of trouble?** = Czy on
wpadł w jakieś tarapaty?

7.30 **I see.** = Rozumiem.

7.31 **Shall we join the campaign?** = Może
przyłączymy się do tej akcji?

7.32 **I'm not really surprised.** = Wcale nie
jestem zdziwiony.

7.33 **This is a waste of time.** = To strata czasu.

7.34 **It's a total mess.** = Totalny śmietnik.

7.35 **Let's go home.** = Chodźmy do domu.

7.36 **paper** /peɪpə/ (n) = newspaper/gazeta

7.37 **sort of** (phr) = kind of/rodzaj

- 7.38 **campaign** /kæmpən/ (n) = akcja (protestacyjna), kampania (reklamowa)
- 7.39 **supporter** /səpɔːtə/ (n) = fan /zwolennik
- 7.40 **developer** /dɪvələpə/ (n) = firma developerska, firma budowlana
- 7.41 **eco-warrior** /iːkəʊ-wɔːriə/ (n) = bojownik o sprawy ekologii, wojujący ekolog
Eco-warriors organise various campaigns and protests for the protection of the environment.
- 7.42 **wildlife** /waɪldlaɪf/ (n) = dzika przyroda
- 7.43 **woods** /wʊdz/ (n) = forest/las
- 7.44 **build a road** (phr) = budować drogę
- 7.45 **air quality** (phr) = jakość powietrza
Big cities suffer from bad air quality, due to pollution.
- 7.46 **recommended levels** /rekəməndɪd levəlz/ (n) = dopuszczalny poziom
- 7.47 **polluted gas** (phr) = trujący gaz, toksyczny gaz
- 7.48 **recommend** /rekəmənd/ (v) = suggest/zalecać, rekomendować
Der.: recommendation (n) = zalecenie
recommended (adj) = zalecany
- 7.49 **elderly** /eldəli/ (n) = ageing/starszy
- 7.50 **breathing difficulties** (phr) = problemy z oddychaniem
The elderly often experience breathing difficulties during heatwaves.
- 7.51 **improve** /ɪmpruːv/ (v) = make better/poprawić (się)
Der.: improvement (n) = poprawa
improved (adj) = ulepszony
Opp.: deteriorate (v) = pogarszać się
- 7.52 **thing** /θɪŋ/ (n) = item/rzecz
[not a thing = zupełnie nic]
- 7.53 **to catch a disease** (phr) = złapać chorobę
The risk of catching a disease from polluted water is rather high.
- 7.54 **pump** /pʌmp/ (v) = pompować
- 7.55 **dump** /dʌmp/ (v) = wyrzucać
- 7.56 **spot** /spɒt/ (n) = miejsce
- 7.57 **care (about)** /keə/ (əbaʊt)/ (v) = troszczyć się (o)
- 7.58 **be fed up (with)** /bi fəd ʌp (wɪð)/ (adj) = mieć dość
I'm fed up with people who don't care about our natural environment.

Vocabulary (str. 86-88)

- 7.59 **ozone layer** /oʊzoʊn leɪə/ (n) = warstwa ozonowa
Polluted gases from cars and factories contribute to the destruction of the ozone layer.
- 7.60 **form** /fɔːrm/ (v) = construct/tworzyć
Der.: formation (n) = powstawanie, tworzenie (się)
- 7.61 **greenhouse effect** (phr) = efekt cieplarniany
- 7.62 **oil** /ɔɪl/ (n) = ropa
- 7.63 **coal** /kəʊl/ (n) = węgiel
- 7.64 **dioxide** /daɪɒksaɪd/ (n) = dwutlenek
- 7.65 **cancer** /kænsə/ (n) = rak
- 7.66 **exhaust fumes** (n) /ɪgzɔːst fjuːmz/ = spaliny
Exhaust fumes from motor vehicles contain poisonous chemicals which cause air pollution.
- 7.67 **sewage** /suːɪdʒ/ (n) = ścieki
- 7.68 **weather patterns** (phr) = kanon pogodowy, rytm pogodowy, typowy dla danego obszaru
- 7.69 **shortage** /ʃɔːrtɪdʒ/ (n) = scarcity/brak, niedobór
Opp.: surplus (n) = nadmiar, nadwyżka
- 7.70 **entire** /ɪntaɪə/ (adj) = whole/cały
- 7.71 **melt** /melt/ (v) = topnieć
Der.: melting (adj) = topniejący
- 7.72 **polar ice caps** (phr) = czapy lodowe na biegunach
As the Earth's temperature is rising, the polar ice caps have started to melt.
- 7.73 **decrease** /dɪkriːs/ (v) = zmniejszać się
Der.: decrease (n) = spadek
Opp.: increase (n) = wzrost
- 7.74 **population** /pɒpjʊleɪʃən/ (n) = liczba mieszkańców
Der.: populated (adj) = zaludniony

- 7.75 **food supplies** (phr) = provision/zapasy żywności
International organisations provide food supplies to the population of Ethiopia.
- 7.76 **low-lying areas** (phr) = nisko położone tereny
- 7.77 **extinction** /ɪkstiŋkʃən/ (n) = wyginięcie, wymarcie
- 7.78 **species** /spi:ʃi:z/ (n) = gatunek
Many species are threatened with extinction due to climatic changes.
- 7.79 **depletion** /dipli:ʃən/ (n) = wyczerpanie (się), uszczuplenie
- 7.80 **natural resources** (phr) = bogactwa naturalne
- 7.81 **plant life** (phr) = flora, roślinność
- 7.82 **unleaded petrol** (phr) = benzyna bezołowiowa
- 7.83 **chimney** /tʃimni/ (n) = komin
- 7.84 **bottle bank** /bɒtəl bæŋk/ (n) = kontener na butelki

Grammar in Use (str. 88-89)

- 7.85 **use alternative fuels** (phr) = używać alternatywnych paliw
- 7.86 **electric motor** /ɪlektrɪk moʊtə/ (n) = silnik elektryczny
- 7.87 **throw away** /θrəʊ əweɪ/ (phr v) = lose/wyrzucić
- 7.88 **brochure** /brɒʃʊə/ (n) = broszurka
- 7.89 **ban** /bæn/ (v) = zakazywać
Der.: ban (n) = zakaz
Opp.: allow (v) = pozwalać
- 7.90 **competition** /kɒmpɪtɪʃən/ (n) = contest/konkurs
Der.: competitive (adj) = konkurencyjny, oparty na rywalizacji
- 7.91 **announce** /ənaʊns/ (v) = ogłaszać, oznajmiać
The manager announced that the competition will take place in the beginning of August.
Der.: announcement (n) = oświadczenie, ogłoszenie
announcer (n) = konferansjer

- 7.92 **construct** /kənstrʌkt/ (v) = build, create/(z)budować
Der.: construction (n) = budowa
constructive (adj) = konstruktywny
- 7.93 **imported timber** /ɪmpɔ:ftɪd tɪmbə/ (n) = importowane drewno
- 7.94 **green day** /grɪn deɪ/ (n) = dzień walki o ochronę środowiska
- 7.95 **put up** /pʊt ʌp/ (phr v) = wznieść, postawić
- 7.96 **bicycle course** (phr) = tor rowerowy
- 7.97 **craft tent** /kra:ft tent/ (n) = stoisko z wyrobami rękodzielniczymi
- 7.98 **catering company** (phr) = firma cateringowa (zajmująca się obsługą przyjęć)
- 7.99 **tear down** /teə daʊn/ (phr v) = demolish/rozebrać, zburzyć
Many houses were torn down by the hurricane, which destroyed the village.
- 7.100 **path** /pɑ:θ/ (n) = ścieżka
- 7.101 **lay** /leɪ/ (v) = położyć (np. chodnik)
- 7.102 **park bench** /pɑ:k bentʃ/ (n) = ławka w parku
- 7.103 **sunshade** /sʌnʃeɪd/ (n) = parasol przeciwsłoneczny

Listening & Reading (str. 90-91)

- 7.104 **greenhouse** /grɪnhaʊs/ (n) = szklarnia
- 7.105 **insect** /ɪnsekt/ (n) = owad
- 7.106 **reptile** /reptail/ (n) = gad
Reptiles are animals with cold blood, such as snakes and lizards.
Der.: reptilian (adj) = charakterystyczny dla gada
- 7.107 **time capsule** /taɪm kæpsju:l/ (n) = pojemnik zawierający świadectwa życia w obecnych czasach, przechowywany dla potomności
- 7.108 **comes to mind** (phr) = przychodzi na myśl
- 7.109 **fortunately** /fɔ:rtʃʊnitli/ (adv) = thankfully /na szczęście
Opp: unfortunately (adv) = niestety
- 7.110 **revolution** /revəlu:ʃən/ (n) = rewolucja
Der.: revolutionary (adj) = rewolucyjny

- 7.111 **concrete** /kɒŋkri:t/ (n) = beton
- 7.112 **gradually** /grædʒuəli/ (adv) = slowly/stopniowo
*The technological revolution of the last century has **gradually** changed people's lives.*
- 7.113 **natural habitat** (phr) = środowisko naturalne
- 7.114 **guidelines** /gaidlains/ (n) = zasady, wskazówki
- 7.115 **come into effect** (phr) = wchodzić w życie
*The new law will **come into effect** on January 1st.*
- 7.116 **force** /fɔ:rs/ (v) = compel/zmuszać
Der.: forceful (adj) = silny
forcefully (adv) = siłą
- 7.117 **welfare** /welfeə/ (n) = dobro, pomyślność
*The new guidelines concerning child **welfare** will come into effect before the end of the year.*
- 7.118 **barrier** /bæriə/ (n) = bariera, przeszkoda
- 7.119 **conservation role** (phr) = rola związana z ochroną przyrody
- 7.120 **breeding** /brɪdɪŋ/ (n) = rozmnażanie
Der.: breeder (n) = hodowca
- 7.121 **captivity** /kæptɪvɪti/ (n) = niewola
*Animals kept in **captivity** often miss their natural environments.*
- 7.122 **be carried out in cooperation with** (phr) = być przeprowadzonym we współpracy z
- 7.123 **maintain** /menten/ (v) = preserve/utrzymywać
*Mrs Shans works hard to **maintain** her beautiful garden.*
Der.: maintenance (n) = utrzymanie
- 7.124 **life expectancy** (phr) = długość życia
*The **life expectancy** of a butterfly is only three days at the most!*
- 7.125 **encourage** /ɪnkʌrɪdʒ/ (v) = zachęcać
Der.: encouragement (n) = zachęta
Opp.: discourage (v) = zniechęcać
- 7.126 **care for** /keə/ fɔ:/ (v) = troszczyć się (o)
- 7.127 **appreciate** /əprɪʃɪet/ (v) = doceniać
Der.: appreciation (n) = uznanie, wdzięczność
- 7.128 **dome** /doʊm/ (n) = kopuła
- 7.129 **contain** /kənten/ (v) = zawierać
Der.: container (n) = pojemnik
- 7.130 **seed** /si:d/ (n) = nasionko
- 7.131 **fit within** (phr) = conform/być przystosowanym do
- 7.132 **ecosystem** /i:kəʊsɪstəm/ (n) = ekosystem
***Ecosystems** are made up of plants and animals which depend on each other for survival.*
- 7.133 **carry out** /kæri aʊt/ (phr v) = make complete/przeprowadzać
- 7.134 **breeding programmes** (phr) = programy rozmnażania
- 7.135 **preserve** /prɪzə:v/ (v) = sustain, protect/zachować
Der.: preservation (n) = ochrona
preservative (n) = konserwant
- 7.136 **endangered species** (phr) = zagrożone gatunki
*We must prevent **endangered species** from becoming extinct.*
- 7.137 **glass structure** (phr) = szklana budowla, szklana konstrukcja
- 7.138 **look** /lʊk/ (n) = spojrzenie; wgląd

Communication (str. 91)

- 7.139 **household bills** (phr) = rachunki domowe

Word Formation (str. 92)

- 7.140 **gadget** /gædʒɪt/ (n) = przyrząd
- 7.141 **device** /dɪvaɪs/ (n) = urządzenie
- 7.142 **utensil** /ju:tensəl/ (n) = narzędzie
[kitchen utensils = przybory kuchenne]

Phrasal Verbs (str. 92)

- 7.143 **be/get carried away** /bi/get kærɪd əweɪ/ (phr v) = dać się ponieść, być podnieconym

- 7.144 **carry off** /kæri ɒf/ (phr v) = zdołać coś przeprowadzić, doprowadzić do szczęśliwego końca
- 7.145 **carry on** /kæri ɒn/ (phr v) = kontynuować
- 7.146 **carry out** /kæri aʊt/ (phr v) = przeprowadzać, wykonywać
- 7.147 **carry over** /kæri ɔʊvə/ (phr v) = przynosić (się)
- 7.148 **carry sth through** /kæri θru:/ (phr v) = doprowadzić coś do (szczęśliwego) końca
- 7.149 **hold on** /həʊld ɒn/ (phr v) = poczekać, zaczekać
- 7.150 **hold up** /həʊld ʌp/ (phr v) = zatrzymywać, opóźniać; obrabować bank

What's in a word? (str. 93)

- 7.151 **If you're not part of the solution, you're part of the problem.** = Jeśli nie przyczyniasz się do rozwiązania problemu, sam go współtworzysz.
- 7.152 **Waste not, want not.** = Kto nie marnoraw, temu niczego nie brakuje.
- 7.153 **Where there's a will, there's a way.** = Dla chcącego nic trudnego. (Chcieć to móc).

VOCABULARY EXERCISES

1 W luki wpisz wyrazy o znaczeniu przeciwnym do słowa podanego w nawiasie.

1 The government is doing its best to ..... the recycling of waste materials. (discourage) 2 If everybody used unleaded petrol, there would be a(n) ..... in air pollution. (increase) 3 There is a ..... of cod as a result of overfishing during the past fifty years. (surplus)	4 Unless we take immediate action, the situation will ..... rapidly. (improve) 5 We believe the government should ..... the use of insecticides. (allow) 6 Severe ..... have left thousands of people homeless. (droughts)

2 Wybierz właściwą odpowiedź.

1 A: Have you seen today's paper? B: a Why? Have you seen it? b No. Has something happened? 2 A: I'm worried about Jo. Have you seen her at all? B: a Is she in some sort of trouble? b I'm not really surprised. 3 A: Oh no! The zoo is closed today. B: a So let's go home. b Not on Friday.	4 A: The park is full of litter. B: a It's a total mess. b This is a waste of time. 5 A: I see they're going to protest against deforestation. B: a Shall we join the campaign? b This is a waste of time.

3 Zakreśl wyraz nie pasujący do pozostałych.

1 typhoon	earthquake	flood	gas
2 rubbish	oil spills	species	fumes
3 reduced	contaminated	infected	polluted
4 oil	recycle	coal	wood
5 smoke	gadget	device	utensil

4 Połącz wyrazy z dwóch kolumn, wzorując się na przykładzie.

1 volcanic	a layer
2 industrial	b effect
3 breathing	c resources
4 greenhouse	d expectancy
5 weather	e radiation
6 natural	f eruption
7 endangered	g difficulties
8 life	h species
9 ultraviolet	i patterns
10 ozone	j waste

1 f	3	5	7	9 .....
2	4	6	8	10 .....

5 a) Utwórz rzeczowniki złożone.

cow	lookers
foot	room
on	ball
bed	brush
double	boy
tooth	decker

b) Uzupełnij poniższe zdania, używając wcześniej utworzonych rzeczowników.

1 A ..... bus broke down in Glasgow's town centre causing an extended traffic jam. 2 "Can you help me tidy my ..... ?" "Sorry, I'm in a hurry." 3 Unlike other girls, Sarah likes watching ..... movies. 4 A few ..... took pictures of the explosion.	5 "I've got two tickets for tomorrow's ..... match. Would you like to join me?" "That would be great!" 6 I prefer using a soft ..... as I have sensitive gums.

GRAMMAR

The Passive – Strona bierna

- Strona bierna składa się z odpowiedniej formy czasownika **to be** oraz formy **past participle** czasownika głównego (trzecia kolumna na liście czasowników nieregularnych).
- W czasie **Present Simple** strona bierna to **am/is/are + past participle**.
English is spoken all over the world. – Język angielski jest używany na całym świecie./Na całym świecie mówi się po angielsku.
- W czasie **Past Simple** strona bierna to **was/were + past participle**.
The text was finished yesterday. – Tekst został ukończony wczoraj.
- Strona bierna używana jest głównie wtedy, gdy sama **czynność**, czy pewne **dokonanie**, jest ważniejsze niż jego wykonawca czy sprawca.
The meeting was cancelled last week. – Spotkanie zostało odwołane w ubiegłym tygodniu.
- **Wykonawcę/sprawcę** czynności możemy wymienić w zdaniu w stronie biernej po przyimku **by**, robimy to jednak tylko wtedy, gdy zidentyfikowanie osoby, która wykonała czynność, jest ważne.
Penicillin was discovered by Alexander Fleming. – Penicylina została odkryta przez Aleksandra Fleminga.
- Sprawcy czynności nie wymieniamy, gdy:
  - a) **nie jest znany.** *Their car was stolen yesterday.* – Wczoraj skradziono ich samochód. (Nie wiemy, kto go ukradł).
  - b) **jest mało ważny.** *She was given a basket of fruit as a gift.* – Podarowano jej w prezencie kosz owoców. (Nie jest ważne, kto go dał).
  - c) **jest oczywisty**, dzięki kontekstowi.
He was arrested. – Został aresztowany. (Przez policję – tylko policja dokonuje aresztowań).

Zmiana zdań w stronie czynnej na stronę bierną

- **dopełnienie** ze zdania czynnego staje się **podmiotem** zdania biernego
- stronę czynną czasownika zmieniamy na odpowiednią formę strony biernej
- jeśli jest to uzasadnione, podmiot zdania czynnego wymieniamy po przyimku **by**

	Strona czynna	Strona bierna
Present Simple	They clean the house.	The house is cleaned.
Present Continuous	They are cleaning the house.	The house is being cleaned.
Past Simple	They cleaned the house.	The house was cleaned.
Past Continuous	They were cleaning the house.	The house was being cleaned.
Present Perfect Simple	They have cleaned the house.	The house has been cleaned.
Past Perfect Simple	They had cleaned the house.	The house had been cleaned.
Future Simple	They will clean the house.	The house will be cleaned.
Infinitive	They have to clean the house.	The house has to be cleaned.
Modals (modal + be + pp)	They may clean the house.	The house may be cleaned.

	podmiot	czasownik	dopełnienie
strona czynna	Ann and Dave	clean	the house
	podmiot	czasownik	wykonawca
strona bierna	The house	is cleaned	by Anne and Dave

UWAGA: Angielskie zdania w stronie biernej często tłumaczymy na język polski za pomocą innej konstrukcji. Czasami ma to związek z odmiennymi regułami dotyczącymi czasowników w obu językach, czasami jest to uwarunkowane względami stylistycznymi. Porównaj następujące zdania angielskie i ich polskie odpowiedniki:

Summer is followed by autumn. – Po lecie następuje jesień.

First the polonaise was danced. – Najpierw otańczono poloneza.

Tylko te czasowniki, które występują w zdaniu z dopełnieniem mają formę strony biernej, stąd nie można powiedzieć *it was rained yesterday* lub *it was snowed*.

John drives the car. – *The car is driven by John.*

- Jeśli podmiotem zdania w stronie czynnej jest jeden z następujących wyrazów: **people, one, someone/somebody, they, he** itp. – czyli wykonawca jest określony bardzo ogólnie – zazwyczaj nie wymieniamy sprawcy czynności w zdaniu w stronie biernej.

People speak English in most parts of the world. – *English is spoken in most parts of the world.*

- Zaimki osobowe w funkcji dopełnienia (**me, you, him, her** itp.) zmieniają się w zdaniach w stronie biernej w zaimki w funkcji podmiotu (**I, you, he, she** itp.).

I asked her to read the book. – *She was asked to read the book.*

- Jeśli w zdaniu czynnym czasownik występuje w połączeniu za słówkiem typu **in, out, at, on, with, off** itp., które funkcjonuje jako przyimek bądź przysłówek związany z czasownikiem, to wyraz ten nadal towarzyszy mu w formie biernej.

I put him up for the night. – *He was put up for the night.*

By/with

- W zdaniach w stronie biernej **by** używamy dla identyfikacji **osoby**, która wykonała czynność.
- **With** używamy przy identyfikacji **narzędzia, materiału, produktu** itp. wykorzystanego przy wykonaniu czynności.

These pancakes were made by my mother. – Te naleśniki zostały zrobione przez moją mamę.
These pancakes were made with flour, eggs and milk. – Te naleśniki zostały zrobione z mąki, jajek i mleka.

Compound Nouns – Rzeczowniki złożone (tworzenie form liczby mnogiej)

Rzeczowniki złożone składają się z dwóch lub więcej wyrazów występujących w następujących połączeniach:

- **rzeczownik + rzeczownik:** liczbę mnogą tworzy się przez dodanie **-s/-es** do drugiego z występujących obok siebie rzeczowników.
taxi driver – taxi drivers   *greenhouse gas – greenhouse gases*
- **przymiotnik/forma -ing + rzeczownik:** liczbę mnogą tworzy się przez dodanie **-s/-es** do rzeczownika.
sitting-room – sitting-rooms   *double-decker bus – double-decker buses*
- **rzeczownik + przysłówek/przyimek:** liczbę mnogą tworzy się przez dodanie **-s/-es** do rzeczownika.
passer-by – passers-by   *mother-in-law – mothers-in-law*

Shall (propozycje/sugestie)

- **Shall** (shall I/we) używamy w prośbach o radę oraz pytaniach, które wyrażają propozycje lub sugestie.
Where shall we go for dinner? – Dokąd pójdziemy na obiad? (Prośba o radę).
Shall I close the window? – Czy mam zamknąć okno? (Sugestia lub propozycja).
- Po **shall** używamy bezokolicznika bez to.
- **Shall** występuje tylko z 1. osobą liczby pojedynczej i mnogiej.
Shall I/we go? NIE: ~~Shall he/she go?~~

Will/Would (prośby)

- **Will/would** stosujemy w prośbach o informację, pozwolenie, pomoc oraz w poleceniach wydawanych innym.
Will/would you post this letter for me, please? – Czy wyślesz/wyśtałbyś mi ten list? (prośba o pomoc)
Will/would you stop talking? – Proszę przestać rozmawiać! (polecenie)
Will/would I be able to take a week off? – Czy będę mógł wziąć tydzień wolnego? (prośba o pozwolenie)
Will/would you tell me what the time is? – Proszę mi powiedzieć, która jest godzina? (prośba o informację)
- **Would you** jest bardziej uprzejmą formą wyrażania prośb niż **will you**.

 GRAMMAR EXERCISES
6 Wpisz *by* lub *with*.

1 While he was climbing the mountain he was hit on the head ..... a falling rock. 2 He tried to stop the burglar, but was hit on the head ..... a metal bar. 3 A lot of water pollution is caused ..... factories pumping out toxic waste. 4 Five eco-warriors were arrested ..... the police.	5 Concrete is made ..... sand, gravel and cement. 6 Forests are being destroyed ..... greedy companies. 7 Trees are being cut down ..... chainsaws. 8 The plane was loaded ..... food supplies for famine relief.

7 Uzupełnij poniższe zdania, używając słowa napisanego **łustym drukiem. W każdą lukę wpisz dwa do pięciu słów (łącznie z podanym wyrazem).**

1 Carol becomes very excited when people talk about deforestation. away Carol .... people talk about deforestation. 2 Rising water levels are caused by increasing global temperatures. result Rising water levels .... increasing global temperatures. 3 Henry didn't think Jane would finish the task successfully. carry Henry didn't think Jane .... the task.	4 International charities provide help for victims of natural disasters. is Help for victims of natural disasters .... international charities. 5 By creating more parks, we can reduce the air pollution in this city. be The air pollution in this city .... creating more parks. 6 Lucy decided to continue with her plans despite opposition. carry Lucy decided .... her plans despite opposition.

8 Wpisz *will*, *would* lub *shall*.

1 ..... I call Mr Johnson today? 2 ..... you sign this contract? 3 ..... we leave tonight?	4 ..... you close the door, please? 5 ..... you fill out the application form? 6 ..... you tidy your room?

9 Zamień zdania ze strony czynnej na stronę bierną.

1 He bought some flowers yesterday.

.....

2 The police have arrested two burglars.

.....

3 Industries pollute our rivers.

.....

4 They may allow you to enter.

.....

5 You have to do it.

.....

6 She repaired the car.

.....

7 Harry set the alarm.

.....

8 The manager has hired a new secretary.

.....

9 The mayor has opened a new sports centre.

.....

10 They have built a large block of flats.

.....

10 Przekształć poniższe pytania, używając strony biernej.

1 Who wrote Hamlet?

.....

2 Did Alexander Fleming discover penicillin?

.....

3 How many buildings did the earthquake destroy?

.....

4 What caused the flood?

.....

5 Who invented the telephone?

.....

6 Do exhaust fumes damage the ozone layer?

.....

7 Why did the Egyptians bury kings in pyramids?

.....

8 When did Mozart compose "The Marriage of Figaro"?

.....

9 Will water pollution wipe out species of fish?

.....

10 Should the government improve public transport?

.....

11 Utwórz rzeczowniki złożone.

1 a ball which we kick with our feet

.....

2 a box where we can post letters

.....

3 a path which we can cycle on

.....

4 a room where we can have a bath

.....

5 a hole which we put a key in

.....

6 work which we do at home

.....

7 a bike which has a motor

.....

Episode 7 – The Adventures of Huckleberry Finn – The Wilks Brothers

(str. 94)

- E7.1 **cheat** /tʃi:t/ (n) = oszust
E7.2 **liar** /laɪə/ (n) = kłamca
I can't stand liars, as I think it's important to tell the truth.
E7.3 **on the way** (phr) = w drodze
E7.4 **priest** /prɪst/ (n) = ksiądz
E7.5 **deaf and dumb** (phr) = głuchoniemy
E7.6 **servant** /sɜːrvənt/ (n) = służący
Opp.: master (n) = pan, panicz
E7.7 **trust** /trʌst/ (v) = ufać
[trust sb with sth = powierzyć coś komuś]
Willy was such a faithful servant that the family even trusted him with their children.
Der.: trustful (adj) = ufny
trustworthy (adj) = godny zaufania

- E7.8 **possessions** /pəzeɪʒənz/ (n pl) = property/
dobytek
An awful cheat robbed poor old Agatha of most of her possessions.
E7.9 **bald** /bɔːld/ (adj) = łysy
Der.: baldness (n) = łysina
balding (adj) = łysiejący
E7.10 **bun** /bʌn/ (n) = kok
According to most famous hairdressers the bun is an all-time classic hairstyle.

VOCABULARY EXERCISES

1 W luki wpisz jeden z podanych poniżej wyrazów.

• liar • on the way • trust • possessions • bun • priest

- Everybody knows he is a .....
and a cheat.
- He realized he shouldn't .....
them again, after they admitted lying to him.
- They had all their money and .....
stolen while on holiday.
- That's the man who is a .....
in our local church.
- She did some shopping .....
home.
- She is very conservative and always has her
hair in a .....